

Profil af en sekularkarmelit

Af P. Aloysius Deeney, OCD
(Oversat af Ole Nielsen)

Formålet med denne præsentation er at søge svar på spørgsmålet: Efter hvilke principper kendetegnes kaldet til det Teresianske Karmels sekularorden? Hvem kaldes til at være sekularkarmelit, og hvordan skelner man mellem de, der kaldes, og de, der ikke kaldes? Blandt munke og nonner rejser man ikke væk, fordi man er et dårligt menneske. Man sendes ikke hjem fra klosteret eller konventet, fordi man er moralsk "uacceptabel". Det er et kald at være medlem af Ordenen, og det er nødvendigt for alles skyld, at kaldet er klart identificeret. Ellers mister Ordenen (både munke, nonner og lægfolk) dets orientering og farer vild.

Jeg vil beskrive et medlem af det Teresianske Karmels sekularorden således: **Et praktiserende medlem af Den katolske Kirke som, under Vor Frue af Karmels beskyttelse, og inspireret af Teresa af Avila og Johannes af Korset, forpligter sig over for Ordenen for at søge Guds åsyn for Kirken og verden.**

Ovennævnte definition indeholder 6 distinkte elementer som, når de kombineres, kan siges at motivere et menneske til at opsøge Ordenen og identificere sig med Ordenen på en mere formel måde.

"Et praktiserende medlem af Den katolske Kirke". Her mener jeg den Romersk-katolske kirke, ikke med reference til den latinske ritus, men med fællesskabet under ledelsen af biskoppen af Rom, paven, i tankerne.

Flertallet af katolikker tilhører den latinske ritus. Der er imidlertid andre riter inden for Den romersk-katolske kirke: maronitisk, malabarisk, melkitisk, ukrainsk, etc. Der er sekularordenfællesskaber i alle disse riter. Sekularkarmeliterne i Libanon tilhører f.eks. maronitterne.

Ordet "praktiserende" siger noget om, hvilken person, der kan blive medlem af sekularordenen. Som lakmusprøve er en, der praktiserer den katolske tro en, der fuldt ud kan deltage i fejringen af Eukaristien med god samvittighed. Eukaristien er "højdepunktet" af katolsk liv og identitet. Her mødes himmel og jord. Så hvis man kan deltage i fejringen af eukaristien, er andre (ikke så "høje") måder at praktisere troen på også tilladt.

Før i tiden var dette for det meste temmelig let at finde ud af. Folk kom til sekularordenen fra sogne, hvor ordensbrødrene havde deres gang, eller gennem kontakt med munke eller nonner, som anbefalede dem til sekularordenen. Skilsmisse var ikke almindelig for katolikker dengang. Sagen var for det meste klar.

Sådan er det ikke i dag. Forholdene er mere mudrede. Og det er lige netop her, at den åndelige rådgiver kan være af afgørende hjælp for Rådet i en fraternitet af sekularordenen, når kandidater til ordenen skal vurderes. Lad mig give et eksempel. En kvinde henvender sig til en fraternitet af sekularordenen. Flere i Rådet kender kvinden. De ved, at hun er gift for anden gang. De ved også, at hun regelmæssig går til messe og deltager i kommunionen. Rådet ønsker klarhed, før hun indstilles til forberedelsestiden.

Der er få muligheder i denne sag. Kirken annullerede det første ægteskab. Eller, efter aftale med sin skriftefader, kvinden og hendes mand lever sammen på en sådan måde, at de kan deltage i fejringen af kirkens sakramenter. En samtale med den åndelige vejleder vil give klarhed over sagen. Og han

kunne fortælle det videre til Rådet (med den takt, som indsigt i en persons privatliv kræver), så personen kan få tilladelse til at blive optaget i Sekularordenen.

Sekularordenen er juridisk tilknyttet Den salige Jomfru Maria af Bjerget Karmels Orden. Det er en institution inden for Den Romersk-katolske Kirke og underlagt kirkens love. De romerske Kongregationer (Kongregationen for Ordener og Sækularinstitutter) skal godkende lovene. Derfor kan ingen, som ikke tilhører den katolske kirke blive medlem af Sekularordenen. Ikke-katolikker med interesse i Karmels spiritualitet er meget velkomne til at deltage heri på den måde, som et fællesskab nu engang inviterer dem til, men de kan ikke blive medlem af Sekularordenen.

Så, dette er det første element af en sekularkarmelits identitet - "et praktiserende medlem af Den katolske Kirke." Men der er naturligvis ikke det hele, da der er millioner af praktiserende katolikker, som ikke har den fjerneste interesse i Karmel!

"Under Vor Frue af Karmels beskyttelse". Det er ikke bare en hvilken som helst hengivenhed over for Vor Frue, som identificerer en person kaldet til Sekularordenen. Der er mange kristne, som er meget hengivne over for Vor Frue, og hvis kristne liv har et højt udviklet mariansk tilsnit. Der er mange ortodokse og anglikanske kristne, som er meget marianske.

Der er mange katolikker, som bærer skapularet med alle de rigtige hensigter og med en stærk hengivenhed for Maria, men som ikke er kaldede til at være sekularkarmelit. Og ikke kun dette, for der er nogle, der kommer til Sekularordenen netop fordi de føler hengivenhed over for Maria, skapularet og rosenkransen, men som ikke bærer kaldet som sekularkarmelit i sig.

Det bestemte aspekt af Den hellige Jomfru Maria, som må være tilstede i enhver, som er kaldet til Karmel, er dette at ville "hjertets tanker" - netop som evangelisten Lukas bruger to gange til at beskrive Marias holdning over for sin Søn. Ja, alle de andre aspekter af mariansk liv og hengivenhed kan være tilstede, hengivenhed over for skapularet, rosenkransen og andre ting. Men disse kommer i anden række. Maria er vores forbillede med hensyn til bøn og meditation/indre bøn. Interessen for at lære indre bøn eller at ville det, er et fundamentalt træk i enhver sekularkarmelit. Det er måske det mest fundamentale overhovedet.

Mange fællesskaber vil have oplevet, at en person, som søger optagelse i sekularordenen, f.eks. en sognepræst, som er meget hengiven over for Maria og som har deltaget i mange marianske valfartsrejser over hele verden. En person, som er helt hjemme i de mange åbenbaringer og budskaber tilegnet Maria - en virkelig autoritet mht. den aktuelle marianske bevægelse. Ofte har en sådan person intet ønske om "hjertets bøn" overhovedet. Deres ønske er hurtigt at blive fællesskabets "ekspert" i Vor Frue og introducere en aldeles ukarmelitisk anstrøg af mariansk interesse i fællesskabet. Hvis vedkommende er præst, er det meget svært for fællesskabet at beskytte sig mod en sådan mariansk "omvej". Der findes andre marianske grupper og bevægelser, som kan huse en sådan person, men Sekularordenen kan ikke.

Her skal det nævnes, at inden for den teresianske karmelfamilie findes der et ståsted for mennesker, hvis hoveddrivkraft er hengivelse til skapularet og Vor Frue af Bjerget Karmel. Det er "Confraternity of the Brown Scapular", eller "Confraternity of Our Lady of Mount Carmel" (Vor Frue af Karmelbjergets brune Skapular).

For et medlem af Sekularordenen er Maria forbilledet på en meditativ holdning. Hun inspirerer karmeliter til at forstå livet af hendes Søns mystiske legeme, Kirken, på en kontemplativ måde. Det er hende, som drager personen til Karmel. Og det er i forberedelsestiden at dette aspekt skal udvikles i personen.

"Inspireret af Teresa af Avila og Johannes af Korset". Selvom jeg nævner disse to, er Thérèse af Jesusbarnet, Elisabeth af Treenigheden og Edith Stein (Teresia Benedikta af Korset) også indbefattet, men Teresa af Avila og Johannes af Korset er de vigtigste.

Jeg skal her understrege, hvor vigtig rolle Teresa af Avila (Vor Hellige Moder) spiller i den karmelitiske tradition. Grunden er, at det var hende, der blev tildelt karismen. I mange egne af verden kaldes vi teresianske karmeliter. Johannes af Korset var "medarbejder" hos Teresa i den reformerede grundlæggelse af Karmel, både spirituelt og juridisk. Vi kalder ham Vor Hellige Fader. Det er svært at forestille mig, at der skulle være nogle barfodskarmeliter, som ikke tiltrækkes af en af dem, eller dem begge - deres historie, personligheder og ikke mindst, deres forfatterskaber.

Teresa af Avilas forfatterskab udtrykker barfodskarmeliternes karisme. Det teresianske karmels spiritualitet er meget intellektuel baseret. Vi taler her om en doktrin. Doktrin kommer fra docere, som er latin for "at undervise". Enhver, som ønsker at blive barfodskarmelit, må have interesse i at lære af karmels docenter. Der er tre kirkelærere i Karmel: Teresa, Johannes og Thérèse.

En person henvender sig til gruppen - en, som elsker Vor Frue meget højt, og som ønsker at bære skapularet til ære for Maria. Bønnen gennemsyrrer vedkommendes liv, men han har ingen interesse i at læse om eller studere det teresianske karmels spiritualitet. Han prøver at læse noget af kirkelærerne, men har svært ved at finde interesse for en videre fordybelse i teksterne. Han er et godt menneske, som jeg synes tilhører "Confraternity of the Brown Scapular", men han er med sikkerhed ikke kaldet til Karmels Sekularorden.

Forberedelsestiden for en novice indeholder et akademisk aspekt. En, der kaldes til Ordenen, har et intellektuelt fundament i sin spiritualitet og identitet. Og enhver sekularkarmelit repræsenterer Ordenen ligesom enhver munk eller nonne gør det. En karmelit, som ikke er interesseret i at studere eller fordybe sig i sin egen personlige identitet gennem bøn og studier, mister sin identitet og kan ikke længere repræsentere Ordenen. Vedkommende kan heller ikke tale på Ordenens vegne. Det er ikke så sjældent, at man hører en karmelit tale og hurtigt opdager, at han ikke har udviklet sig personligt siden noviceårene.

Dette intellektuelle fundament er starten på en holdning, som er åben over for læring. Det fører til en dybere interesse for Den hellige Skrift, teologi og kirkens dokumenter. Åndelig læsning, *lectio divina*, samt tid til læring, er det åndelige livs intellektuelle ryggrad. En god forberedelsestid beror på god information. Hvis informationen er dårlig, eller direkte mangler, eller er forkert, "forberedes" man ikke, hvilket gør sekularkarmeliten forvirret. Hvis denne sekularkarmelit på en eller anden skæbnesvanger måde skulle ende i rådet i et fraterinitet, vil hele fællesskabet lide under det. Det sker for munke og nonner og det sker for sekularkarmelitter.

Dette akademiske eller intellektuelle fundament er meget vigtig og har trist nok manglet i mange sekulargrupper. Det er ikke et spørgsmål om "at være intellektuel" for at kunne blive sekularkarmelit. Det er et spørgsmål om at søge sandheden om Gud, bønnen, Ordenen, Kirken og om sig selv på en intelligent måde. Lydighed har længe været associeret med intellektet og troens dyder. Lydighed (Obedience) betyder åbenhed over for at lytte (ob + audire på latin). Det angiver en radikal holdning, som fører sekularkarmeliten til at bevæge sig ud over sin nuværende viden. Uddannelse (Education) kommer også fra latin (Ex + ducere, at føre, lede..). Santa Teresa af Avila beskriver en person i den tredje bolig som næsten lammet og ude af stand til at bevæge sig. En, der permanent befinder sig på dette stade, er bl.a. karakteriseret ved, at han ønsker at lære alle andre det hele. Han ved alt. I virkelighed er han ulydig og ude af stand til at lære. Han har lukket sig for omverdenen og kan ikke lære nyt.

"Forpligter sig over for Ordenen". Der er så mange forpligtende katolikker, som vier deres liv til Maria og endda er eksperter i Teresa, Johannes eller en af vores andre helgener, men som ikke er kaldet til sekularordenen. De kan være nok så kontemplative, ja selv eneboere, som tilbringer mange timer hver dag med bøn og studier, men de har ikke kaldet til at blive karmelit. Hvori ligger forskellen mellem disse og de, der er kaldet til at efterfølge Kristus mere nøje som sekularkarmelit?

Det er ikke spiritualiteten, eller de boglige fordybelser, eller hengivenheden over for Maria. Nej, sekularkarmeliten er kaldet til at forpligte sig over for Ordenen og Kirken. Denne forpligtelse, i form af løfteafleggelsen, er en kirkelig begivenhed og en Ordens-begivenhed udover at være en begivenhed i den persons liv, som aflægger løfterne. På en særlig måde - taget i betragtning personens livsforhold mht. familie, arbejde og ansvar i øvrigt - kan en person, som forpligter sig på denne måde, karakteriseres som en karmelit.

Som sagt er det en kirkelig og ordensmæssig begivenhed. Det er derfor, at Kirken og Ordenen har det endelige ord, sammen med kandidaten forstås, med hensyn til at acceptere og blåstemple personens forpligtelse. Det er også derfor, at Kirken og Ordenen sætter betingelserne for og indholdet af Løfterne. En person ønsker måske at forpligte sig over for f.eks. daglig indre bøn eller tidebønnerne. Men Kirken etablerer, gennem Ordenen, fundamentet og de generelle retningslinjer mht. hvordan disse forpligtelser skal forstås.

(Sekular)karmeliten tilhører Karmel. Karmel tilhører ikke Sekularkarmeliten. Hvad jeg mener hermed er, at der er en ny identitet, som er udviklet fra dåbsidentiteten, som er blevet et vigtigt referencepunkt. Ligesom Kirken er referencepunktet for den døbte (den døbte tilhører Kirken), er Karmel referencepunktet for Sekularkarmeliten. Jo mere "katolsk" man bliver, jo mere erkender man kirkens katolicitet. Jo mere "karmelit" man bliver, jo mere erkender man også karmels katolicitet. Faktisk opdager personen, som forpligter sig til Karmel i Sekularordenen, at Karmel bliver omdrejningspunktet for hans identitet som Katolik.

Da det er løfterne, der giver medlemskabet af sekularordenen, er forberedelsestiden for løfteafleggelsen meget vigtig - forberedelse og atter forberedelse.

Et vigtigt aspekt af denne forpligtelse er forpligtelsen over for fællesskabet. Den, som ønsker at blive optaget i sekularordenen, må kunne indgå i et fællesskab, være en del af en gruppe, som deler et fælles mål, udvise ægte interesse og omsorg for de andre medlemmer, støtte væksten i bønslivet og være i stand til at modtage støtte fra andre. Dette gælder også dem, som af forskellige grunde ikke aktivt kan deltage i fællesskabet. Fællesskabets fremtid er afhængig af at denne sociale evne udvikler sig i medlemmerne. Mange mennesker er indadvendte og stille, men stadig ret sociale og i stand til at indgå i fællesskaber. Og der er mennesker, som er udadvendte af sind, men samtidig ude af stand til at indgå i fællesskaber. Her er det vigtigt at bruge den sunde fornuft. Prøv at besvare følgende spørgsmål: Hvad vil denne persons bidrag til fællesskabet være over en 10-årig periode? Der er også nogle, som tilhører andre bevægelser og fællesskaber, som for eksempel New Catechuminate, Focolare-bevægelsen, Marian movement of Priests, Charismatic Renewal. Hvis en persons engagement i sådanne bevægelser ikke forstyrrer hans forpligtelse over for Karmel, og at han ikke påfører fællesskabet elementer, som er uforenelige med den teresianske karmelitiske spiritualitet, skulle det normalt ikke være noget problem. Det er når personen fører fællesskabet væk fra dets mål og måde mht. spiritualiteten at det giver problemer. Nogle gange er folk så forvirrede, at de kommer til Karmel og snakker om Vor Frue af Medjugorje og går til Medjugorje-møder og taler om teresiansk bøn.

Så, det vigtigste er, at når man har valgt Sekularordenen, bør forpligtelsen over for denne være vigtigere end over for andre fællesskaber.

Forpligtelsen over for Kirken i Karmel udviser både indhold og formål. Dette omhandles i de to sidste elementer.

"Søger Guds åsyn". Dette er et udtryk for Løfternes indhold. Dette kunne siges på flere måder: at bede, at meditere, at leve et åndeligt liv. Jeg har valgt "at søge Guds åsyn", fordi det er bibelsk og udtrykker kontemplationens væsen - undrende at betragte Guds ord og skaberværk for at kunne kende, elske og tjene Ham. Det kontemplative aspekt af en karmelits liv fokuserer på Gud, altid at erkende, at kontemplation er en Guds gave, ikke en opnået tilstand som resultat af have sat tilstrækkelig tid af til det. Dette er en forpligtelse til personlig hellighed. Sekularkarmeliten ønsker at kunne se Gud (kontemplere Gud), ønsker at vide, hvem Han er og ser betydningen af, at bøn og meditation (indre bøn) nu spiller en større rolle. Løfterne forpligter en til et nyt liv, hvor troskab over for Jesus Kristus karakteriserer personen og den måde, han lever på.

Sekularkarmelitens personlige liv bliver mere kontemplativt. Det daglige liv ændrer sig - med den åndelige vækst følger et mere dydigt liv. Det er umuligt at leve et liv i bøn og meditation og med åndelig læsning uden at ændre sig. Denne nye livsstil forøger også værdien af alle andre aspekter af livet. Flertallet af gifte sekularkarmeliter, og dem med familie, oplever at forpligtelsen til et karmelitisk liv beriger deres ægteskab og familieliv. De sekularkarmeliter, som har arbejde, oplever en ny moralsk "retfærdighedsforpligtelse" over for arbejdspladsen. Er man single, enke(mand) eller separeret er forpligtelsen til hellighed en kilde af nåde og styrke til at leve livet pligttopfyldende og målbevidst. Dette er det direkte resultat af at "søge Guds åsyn".

Er bøn essensen af Karmel? Mange gange hører eller læser jeg, at det er det. Men jeg er altid i tvivl, hvad jeg skal sige til det. Ikke fordi jeg ikke ved, hvad bøn er, eller fordi bøn ikke har stor betydning for enhver karmelit, men fordi jeg aldrig rigtig ved, hvad det er man ønsker at retfærdiggøre med denne udtalelse. Hvis der med bøn menes personlig hellighed og stræben efter en ægte spiritualitet, som anerkender Guds overherredømme og Guds viljes overherredømme over den menneskelige familie, ja, så er jeg enig. Men hvis der med bøn menes, at jeg som karmelit opfylder hele min karmelitiske forpligtelse ved at være trofast over for bønnen, og at jeg ikke behøver at gøre andet, så nej, jeg er ikke enig. Personlig hellighed er ikke det samme som personlig stræben efter hellighed. For et døbt medlem af Kirken er hellighed altid ecclesial, aldrig selvcentreret eller selvtilfreds. Jeg dømmes aldrig selv min egen hellighed. (Nemo iudex in causa sua).

Jeg helliggøres ved at praktisere dyderne, som er det direkte resultat af et liv, hvor jeg i bønnen søger Guds vilje i mit liv. Dette er Karmels hemmelighed - bønnen gør os ikke hellig. Bønnen er den vigtigste bestanddel af kristen (karmelitisk) hellighed, fordi bønnen er måden, hvorpå man ved hyppig kontakt forbliver trofast over for Gud. Denne kontakt gør det muligt for Guds vilje at virke i mit liv, som således proklamerer Guds tilstedeværelse og godhed for hele verden. Uden bønkontakt kan jeg ikke kende Gud, og Gud kan ikke blive kendt for andre.

At søge Guds åsyn forudsætter en utrolig disciplin i ordet "discipel"s klassiske og oprindelige betydning, nemlig en, som lærer. Jeg må sande, at jeg altid vil være en, der studerer. Jeg bliver aldrig professor! Jeg forundres altid over Guds gøren og laden i verden. Gud er altid et stort mysterium. Jeg er altid nysgerrig, når det gælder "sporene" efter Guds eksistens. Jeg finder dem i livets begivenheder, - om jeg er single, enke, gift, har familie, arbejde eller er pensionist. Men sporene efter Gud bliver først genkendelige og klare gennem bøn, ved at lytte til hjertet. Kaldet til hellighed er et brændende ønske i hjertet og sjælen for den, der er kaldet til Sekularordenen. Det er en forpligtelse, som sekularkarmeliten må gøre. Sekularkarmeliten drages mod bønnen og finder i denne et hjem, en identitet.

Denne bøn, denne stræben efter hellighed, denne kontakt med Herren, drager sekularkarmeliten tættere til Kirken. Og ved at være et mere engageret medlem af Kirken bliver hans liv mere et

kirkeligt liv. Og med bønslivets vækst, vokser mængden af dydens frugter i både det personlige og kirkelige liv (apostolat).

Dette leder til det sjette og sidste element i beskrivelsen: **For Kirken og Verden**. Dette er den nyeste udvikling i forståelsen af sekularkarmelitens rolle i Ordenen og i Kirken. Dette er resultatet af udviklingen af Kirkens teologi med henblik på lægfolks rolle i Kirken, og at anvende denne teologi på Sekularordenen. Begyndende med Det andet Vatikankoncils dokument Lægfolkets Apostolat og dets fuldendelse med den eftersynodale apostolske skrivelse, Det kristne lægfolk (Christifideles Laici, 1989) og Det gudviede Liv (Vita Consecrata, 1996), har Kirken hele tiden understreget nødvendigheden af et større engagement for lægfolket til gavn for Kirken og Verden. Teresa af Avila var af den overbevisning, at det eneste bevis for bønnens virke var vækst i dyderne og at bønslivets frugt gav anledning til gode gerninger.

Nogle gange hører jeg sekularkarmeliter sige: Bønnen er det eneste apostolat for os. Det ord, der gør udsagnet falsk, er ordet "eneste". En bønsoverret og lydig holdning over for Kirkens dokumenter gør det klart, at lægfolkets rolle i Kirken har ændret sig. Reglen nævner nødvendigheden af at have et individuelt apostolat. Det kristne lægfolk (Christifideles laici) understreger vigtigheden af "gruppe-apostolater" og deres tilknytning til Kirken. Sekularordenen er en gruppe i Kirken. Mange sekularkarmeliter tror, når der tales om gruppeapostolater, at det drejer sig om hele fællesskabet som skal involveres i noget, som tager flere timer om dagen. Det er ikke det, gruppeapostolat betyder. I afsnit 30 af Det kristne lægfolk tales om de fundamentale principper af "kirkelig" for grupper og opremser frugten af disse principper. Den første frugt er en fornyet længsel efter bøn, meditation, kontemplation, og et sakramentalt liv. Disse er helt i Karmels ånd. Hvor mange mennesker er der ikke, som har brug for at vide, hvad vores karmelitiske kirkelærere siger! Hvis alle vi karmeliter var opsat på at sprede Karmels budskab, hvor mange ville så ikke blive skrupforvirrede i deres åndelige liv! Besøg en hvilken som helst stor boghandel og se, hvor meget sludder, der er skrevet under sektionen "mysticisme"!

Ethvert fællesskab burde sammen søge at besvare følgende spørgsmål: Hvad kan vi gøre for at dele med andre, hvad vi har modtaget ved at tilhøre Karmel?

Som karmeliter kan vi hjælpe til med at "rydde op" ved at videregive, hvad vi ved. Dette er ikke et valg. Det er et ansvar. At være karmelit er ikke et privilegium; det er både et personligt og kirkeligt ansvar.

Som jeg nævnte i begyndelsen, er det ikke et bestemt træk, der definerer den person, som har et kald til Karmel som sekularkarmelit. Det er kombinationen af træk som gør hele forskellen.

www.sekularkarmelit.dk

www.karmel.dk